

PD 2624

.P4

1888

Copy 1

Billed-ABC-Bog

med

Stave- og Læseøvelser.

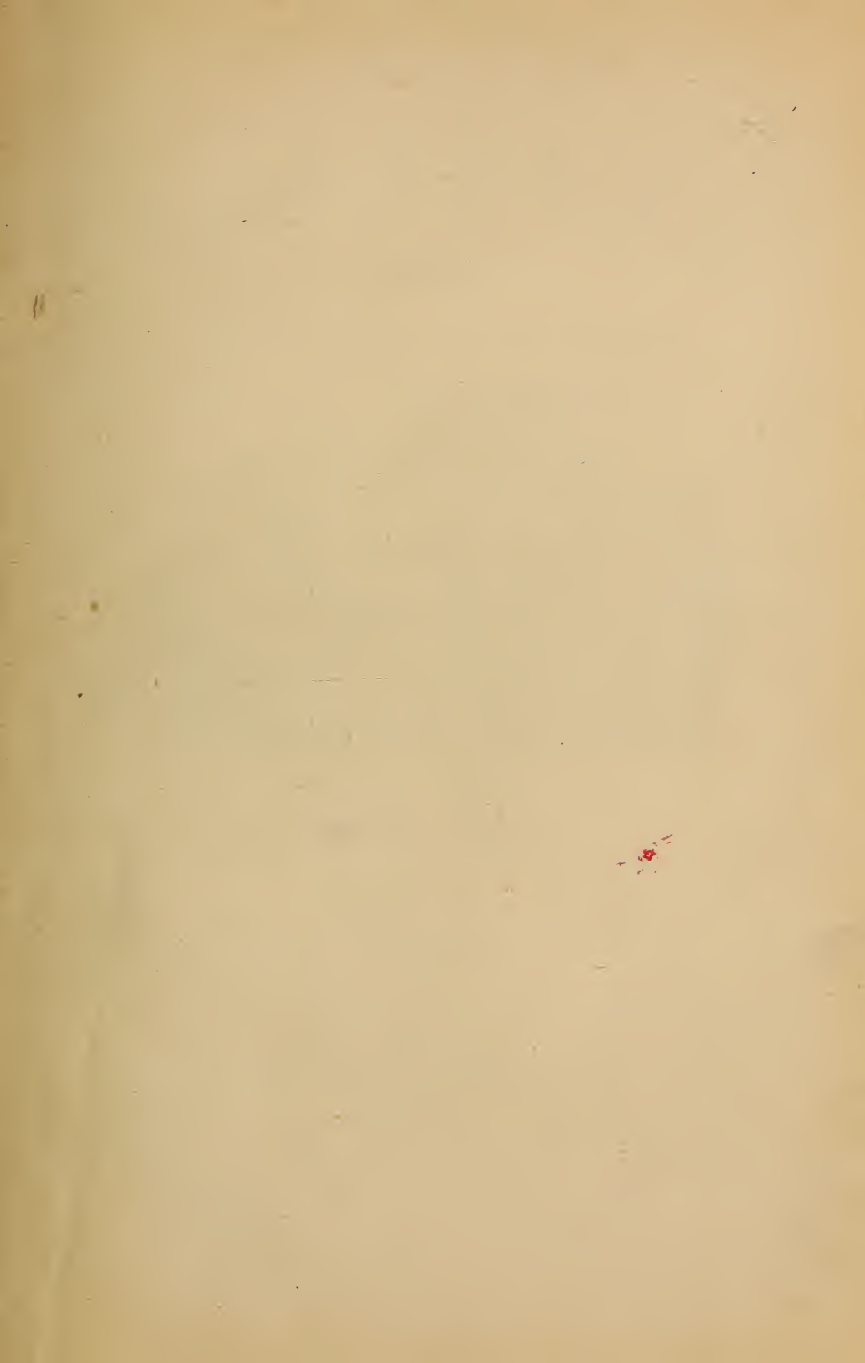
A. O. M. PETERSON.

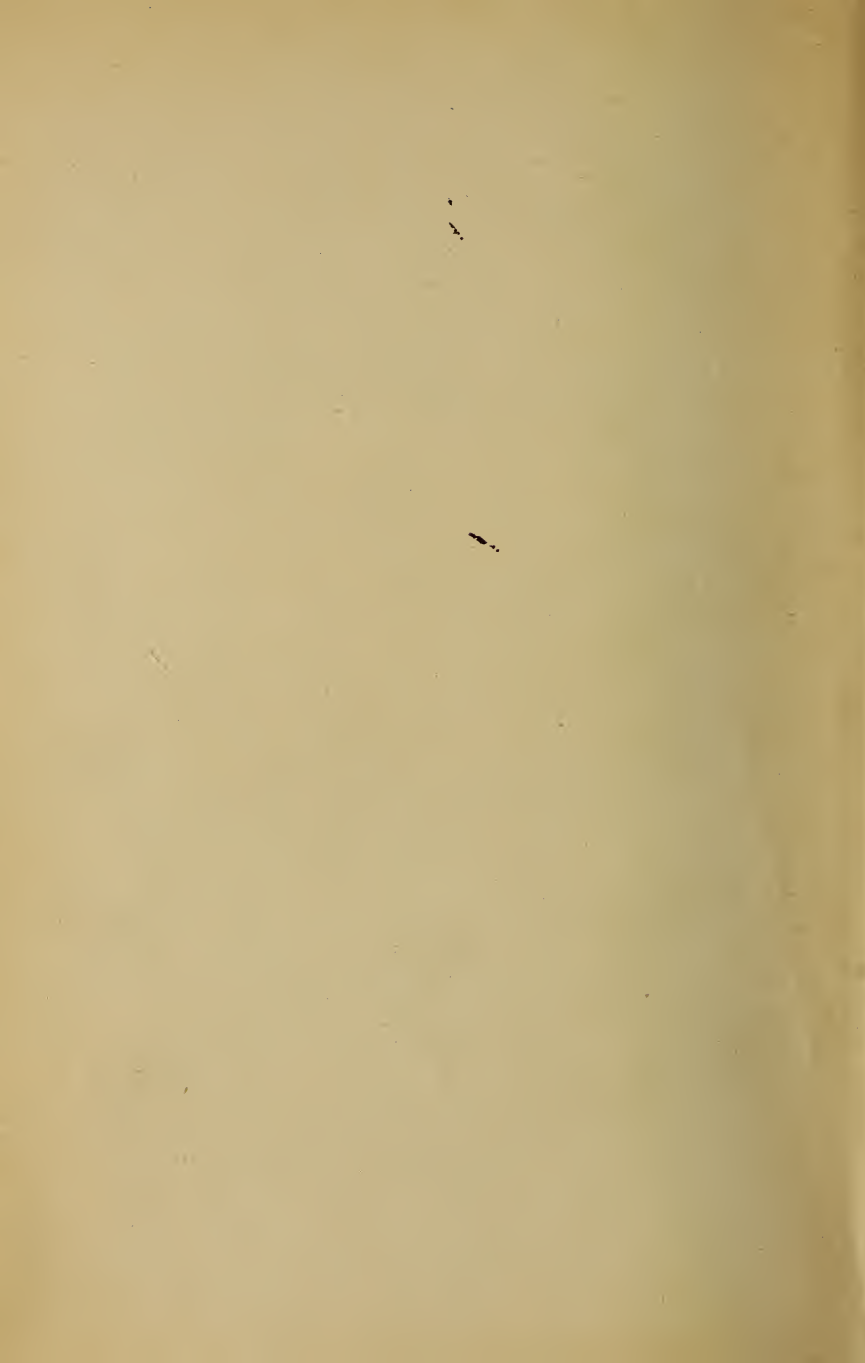
LIBRARY OF CONGRESS.

Class. PI2624 Copyright No. _____

Shelf. P4
1888

UNITED STATES OF AMERICA.

Billed- A B C = Bog

—→ med ←—

Stave- og Læseøvelser.

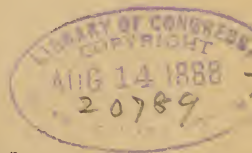
Af O. M. Peterson,

Forfatter af "Første Læsebog i Norsk," "Norsk Sprog lære,"
"100 Timer i Engelsk" o. s. v.

Ny Udgave.

Chicago, Ill.

Skandinaven's Boghandel.
1888.

PI 2624
P 4
1888

Entered, according to Act of Congress, in the year 1888, by
JOHN ANDERSON & Co.,
In the office of the Librarian of Congress, at Washington, D. C.

Til forældre, foresatte og Lærere.

Hvorvidt Barnet skal faa "Lyst til Bogen", beror hovedsagelig paa, hvad Slags Bog det først gives ihænde. Barnets første Bog eller ABC-Bogen bør være saa tiltalende og tiltrekkende, at Barnet vil betragte den som et dyrebart Legetøj, og det vil da snart betragte "Læsningen" som en Leg — som noget, det kan tage fat paa med Lyst.

Den første Fordring til en god ABC-Bog er, at den maa være udstyret med vakre Billeder — Billeder, som Børn anser for vakre. Men en ABC-Bog bør være noget mere end en Billed-Bog: Billederne bør gjøres til et Middel til at indprente Ord og Sætninger, idet Billedet og dets Navn samt den Forstilling, det vækker, følges ad. Herpaa grunder sig den saakaldte Ord- og Sætningsmethode, som er fulgt i denne Bog.

Barnet begynder med at læse eller nævne det første Billede i Bogen; derpaa henleder Læreren dets Opmærksomhed paa det høstaaende Tegnet (Ord), der betegner det samme som Billedet, t. Ex. ved Billedet af en Ko staar Ordet *Ko*, der ogsaa udtales en *Ko* og *Koen*. Barnet lærer altsaa først at læse Ordtegn uden at paalægges det besværlige og kjedelige Arbejde at lære Bogstaverne. Saaledes med et (d. v. s. efter at have gentaget hvert Ord nogle Gange, saa at dets Udlydende er bleven fastslaaet i Hukommelsen) at lære at læse, i Forbindelse med Betragtningen af de vakre Billeder, indgiver Barnet en Lyst til og Fortjærlighed for ABC'en, der gjør det let længere henne i Bogen at lære Bogstaverne og begynde at stave paa den gamle Maade. Ord- og Sætningsmetoden benyttes nemlig her som Indledning til Bogstav- og Stave-metoden; Forbindelsen af disse Metoder frembyder visse den bedste Maade at lære Børn at læse paa, nogenfinde anvendt. Skjønt den endnu er saa godt som fremmed i vort Sprog, har den været anvendt med største Held i Landets bedste (engelske) Skoler i en Række af Aar.

Mærk altsaa følgende: Undervisningen begynder ikke, som paa den gamle Maade, med at lære Barnet at kjende Bogstaverne (paa 4. og 5. Side), men med at lære det at kjende Billederne (paa 7. og følgende Sider), idet Læreren spørger: Hvad er dette (eller: Hvad er dette et Billede af)? Barnet svarer da: *Kat*, en *Kat* eller *Katte*. Hvert af disse Ord bør indøves, idet Læreren gjør Barnet begribeligt, at Ordtegnet ligesaa meget som Billedet er bestemt til at give os en Forestilling om en virkelig *Kat*.

Først efter at Barnet har lært at læse de ved og under Billederne staaende Ord og Sætninger med Færdighed, er det nødvendigt at lære det at kjende Bogstaverne. Børn har jo altid Lyst til at plukke Ting i Stykker, og at lære Bogstaverne ser at plukke de tidligere lærte saa vel som andre Ord i Stykker, betragter Barnet ser Moro.

Da de latinske Bogstaver er saa meget simplere og lettere at lære end de gothiske, benyttes de først. — Nærmere Veiledning for den, som underviser Barnet, meddeles i Paranthese over enkelte Stykker eller nede paa Bladene.

Skulde nogen — mod Forventning — ikke ville følge den anviste Fremgangsmaade, egnere Bogen sig fuldstændig til Brug efter den gamle Bogstav- og Stavemethode, idet man begynder med Indøvelsen af Bogstaverne og derpaa med Stavingen.

(De latinske Bogstaver.)

A B C D E F G H
a b c d e f g h

I J K L M N O P
i j k l m n o p

Q R S T U V W X
q r s t u v w x

Y Z Æ (Ä) Ø (Ö)
y z æ (ä) ø (ö)

Aa (Å) aa (å)

(De gothiske Bogstaver.)

A B C D E F G H
a b c d e f g h

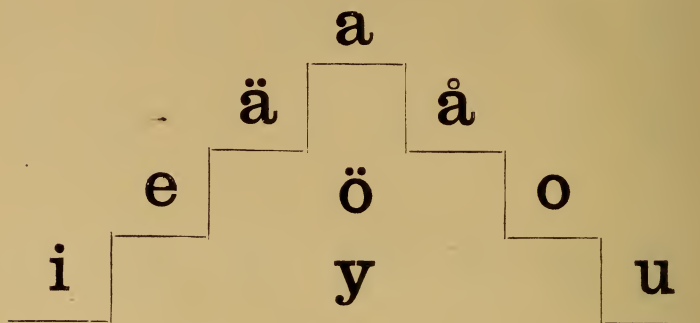
I K L M N O P
i j k l m n o p

Q R S T U V W X
q r s t u v w x

Y Z æ (ǣ) Ø (Ǿ)
y z æ (ǣ) ø (Ǿ)

Na (ñ) aa (â)

(Vokaler.)

(Bløde og hårde Konsonanter.)

b p d t
g k v f

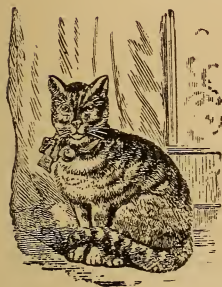
(Andre Konsonanter.)

l m n
r s h j

(Bogstaverne c, q, w, x og z er overflødige i Dansk-Norsk og behøver derfor ikke at læres af Begyndere.)

1. Øvelse.

(Førend man begynder Undervisningen, bedes man omhyggeligt gennemlæse Forordet "Til Forældre, Forefattere og Lærere.")

kat

en kat

kat t en

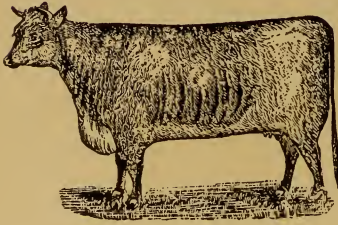

hund

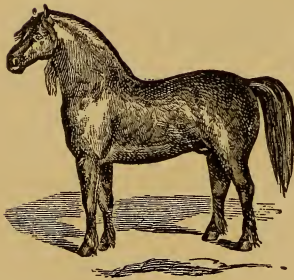
en hund

hund en

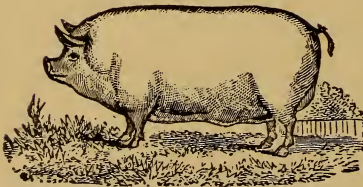
2. Dvælse.

ko
 en ko
 ko en

hest
 en hest
 hest en

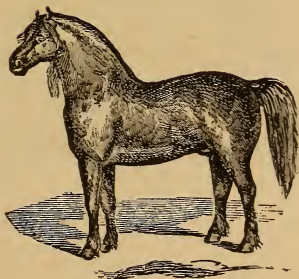
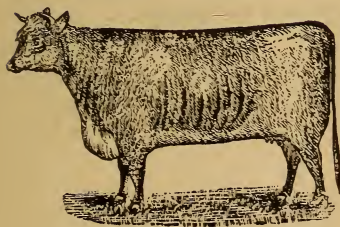

gris
 en gris
 gris en

3. Dvælsje.

en kat og en hund
katten og hunden

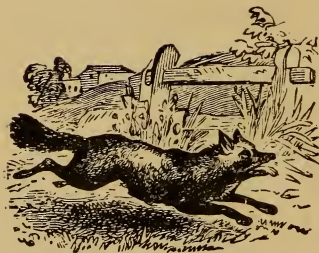
en ko og en hest
koen og hesten

ser katten koen
katten ser ikke koen

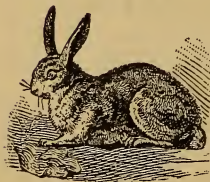
4. Øvelse.

hjort
 en hjort
 hjort en

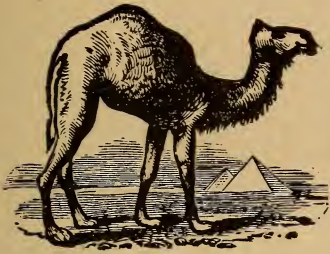

räv
 en räv
 räv en

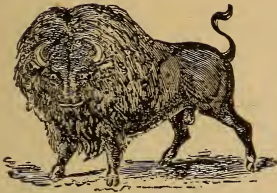

hare
 en hare
 hare n

5. Dvælsje.

kamel
en kamel
kamel en

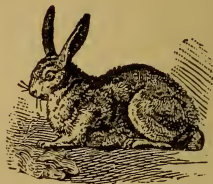

böffel
en böffel
böffel en

sebra
en sebra
sebra en

6. Dvælse.

en räv og en hare
räven og haren

en kamel og en sebra
kamelen og sebraen

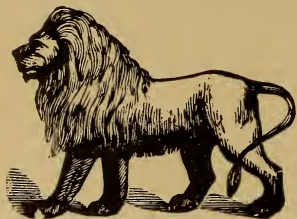
räven löber haren sidder
kamelen er et nyttigt dyr
sebraen er et vakkert dyr

7. Øvelse.

(Indeholdende de i foregaaende Øvelser forekommende Ord, der bør indøves godt ved at læse dem frem og tilbage, samt nedover og opover Bladet.)

kat	en kat	katten
hund	en hund	hunden
ko	en ko	koen
hest	en hest	hesten
gris	en gris	grisen
hjort	en hjort	hjorten
räv	en räv	räven
hare	en hare	haren
kamel	en kamel	kamelen
böffel	en böffel	böffelen
sebra	en sebra	sebraen
äg	er ser	ikke
löber	sidder	nyttigt
dyr	vakkert	en et

8. Dvølse.

löve

en löve

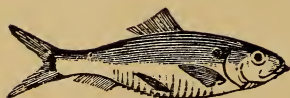
löve n

tiger

en tiger

tiger en

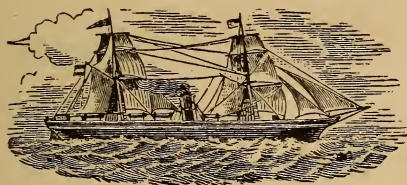
fisk

en fisk

fisk en

9. Øvelse.

(Angaaende Udtalen af ski, gi o. s. v. se 36te og følgende Øvelser.)

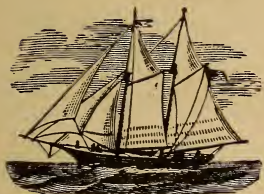
skib

damp

damp-skib

et damp-skib

damp-skib et

seil

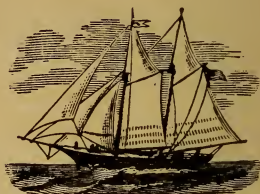
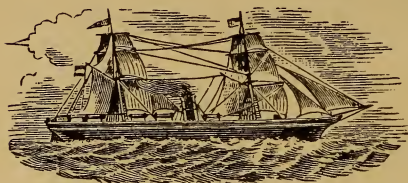
seil-skib

et seil-skib

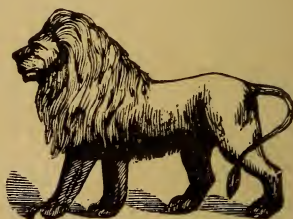
seil-skib et

dampskibet og seilskibet seiler på
vandet

10. Øvelse.

et dampskib seiler mod
 et seilskib
 dampskibet og seilskibet
 mødes

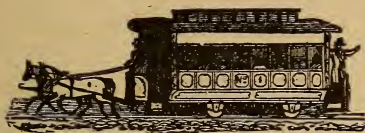

en tiger ser en löve
 er löven räd tigersen

vil dampskibet seile på seilskibet
 dampskibet seiler forbi seilskibet
 tör tigersen hoppe på löven
 tigersen er räd löven

11. Øvelse.

vogn

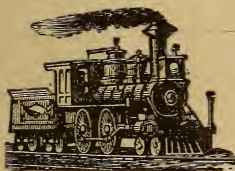
spor

spor-vogn

en spor-vogn

spor-vogn en

damp

vogn

damp-vogn

en damp-vogn

damp-vogn en

kjører dampvognen på sporvognen
 sporvognen standser hvis de mødes

12. Øvelse.

pige
jente
tavle
stol

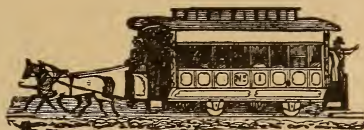
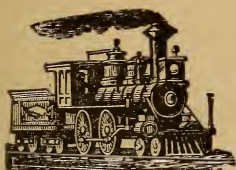
pigen sidder på en stol og skriver
på en tavle

dreng
gut
marken
läser

gutten og jenten sidder på marken
og läser

13. Øvelse.

hesten trækker sporvognen
damp driver dampvognen

hvad gjør jenten
hvad gjør gutten og jenten
liker du at læse og skrive
er en sporvogn tung at trække
dampvognen trækker sig selv

14. Øvelse.

(Til Endøvelse ligesom Ordene i syvende Øvelse.)

löven	tigieren	fisken
skibet	dampskibet	seilskibet
på	påseile	veien
råd	hoppe	vognen
spor	damp	spurvogn
dampvogn	jenten	pigen
gutten	drengen	tavlen
stolen	marken	skriver
läser	gjör	kjörer
tör	standser	sidder
mödes	synes	trækkes
to	af	på
mod	med	om
for	hvad	hvis
ting	sig	selv

15. Ovelse.

gutten
står

hunden
sidder

gutten lærer hunden at sidde
slår gutten hunden
han taler venligt til den

hanen galer
hønen kagler

hvad gjør ungerne
hønenes unger kaldes kyllinger
hvor mange kyllinger er der

16. Dvølse.

barn

dukke

barne-vogn

dukke-vogn

hvad har pigen i vognen

hun har to dukker i vognen

söster

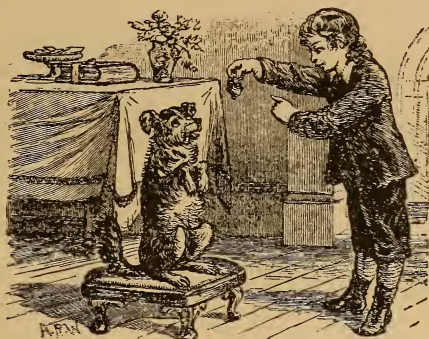
broder

hane

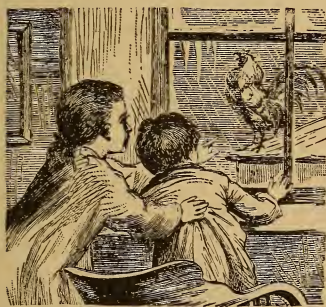
vinduet

en söster og broder ser en hane
udenfor vinduet

17. Øvelse.

hvad gjør gutten
han leger med sin hund

to børn ser en hane
hvor er hanen
hvad gjør pigen
hun leger med sin dukke

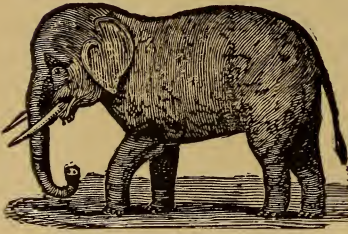
18. Ovelse.

elefant

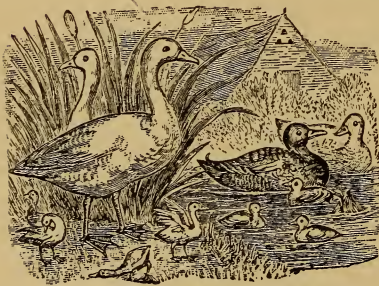
snabel

hug-tänder

maden

elefanten löfter maden til munden
med snabelen

gås

gjäs

and

änder

gås-unger

and-unger

både gjäs og änder kan flyve og
svömme

19. Ovelse.

her er en fugl med sit rede
der er mange äg i redet
fuglen sidder i träet
redet står mellem to grene
ser du det vakre billede
billedet hänger på väggen
der er en kirke og to store träer
der er også fire vakre får

20. Øvelse.

står	slår	lærer
taler	galer	kagler
tälle	kaldes	hanen
hönen	kyllinger	unger
barn	dukke	barnevogn
dukkevogn	söster	broder
vinduet	udenfor	börn
höns	börnene	hönsene
elefant	snabel	tänder
hugtänder	maden	munden
gås	gjäs	and
änder	fugl	rede
träet	grene	billede
äg	äggene	väg
væggen	vakre	träer
får	også	fire
hänger	leger	löfter
flyve	svømme	mange

21. Øvelse.

(Førend man begynder med disse Stavøvelser, maa Barnet lære Bogstaverne paa sjette Side.)

(Lange Selvlhd)	(Korte Selvlhd)	(Lange Selvlhd)	(Korte Selvlhd)
ti	til	min	mit
se	et	hed	hedt
fä	äg	säd	sät
ja	at	tag	tak

tag et äg

se mit äg

22. Øvelse.

(Lange Selvlhd)	(Korte Selvlhd)	(Lange Selvlhd)	(Korte Selvlhd)
tå	ånd	hån	hånd
to	op	god	ond
du	uld	gud	gut
sö	öst	söd	södt
by	ynk	syn	synd

tag min hånd

tak du min gut

23. Øvelse.

(Lange Bokalhd.)

se en sen sent sne sten
 da ad sad stad lad dal
 bo bod blod dö död blöd
 ny dyd ly fly fyr fryd

24. Øvelse.

(Korte Bokalhd.)

dit mit bredt brät brat
 hat sön bön buk rum
 ost hast mast list röst
 lyst rust pust fisk rask
 talg valg falk hals
 halm malm salt sult

dit brät er bredt
 mit valg er godt
 hans sön er rask

25. Øvelse.

(Korte Bofald.)

färd	lärd	bark	mark
arm	larm	varm	skarp
bort	sort	stort	harv
pant	mynt	pynt	vent
favn	gavn	havn	hävn
skaft	loft	duft	luft
magt	vagt	digt	lugt

en gut har et navn
 har du et godt navn
 min hånd er så varm

26. Dvælse.

(Lange Bofalshyd.)

barn	garn	horn	tårn
blad	bleg	brug	bröd
drag	flag	flad	glad
glöd	gny	gris	gråd
klo	knä	krog	kryb
plan	pris	slå	smed
snor	spyd	stad	stöd

et barn har to sko
 en ko har to horn
 min mor har to bröd
 en smed har to ben
 har du et spyd
 min far har et flag

27. Øvelse.

(Korte Bofalshd.)

blæk	bryst	drik	dröm
flink	frem	frisk	glas
glat	gråt	grum	grön
klöft	klögt	kraft	krum
plet	pligt	pragt	prik
slags	smuk	spurv	stärk

det er min pligt
 er du frisk i dag
 her er et grönt glas
 et grönt glas er smukt
 drik lidt koldt vand

(Skilletegnene.)

Komma. Semikolon. Kolon. Punktum. Spørgetegn. Udraabstegn. Bindetegn.

, ; : . ? ! - (=)

28. Øvelse.

(Med disse Øvelser begynder Indøvelsen af Storbogstaverne, Inddelingen af Ordene i Stavelser og Skilletegnene.)

An-den er sort og hvid

Bor-det er firkantet

Du-en er hvid og sort

El-gen er grå og stor

Få-ret er gråt og sort

Gå-sen er grå

Hun-den er hvid

Jag-ten er ny

Ko-en har to Horn

Lak-sen er stor og fed

29. Dvælse.

Man-den har et Ge-vær

Nög-len er for stor

Ov-nen er for li-den

På-fug-len er for stolt

Ryt-te-re ri-der bort

Sto-len er at sid-de på

Tön-den rul-ler let

U-ret går ik-ke

Vog-nen er tom

Ä-slet har sto-re Ö-rer

Ör-nen har to Vin-ger

30. Øvelse.

A-ben klat-rer. Björ-nen lig-ger.
 Du-en fly-ver. Gri-sen löber. Ha-
 ren sprin-ger. Il-den brän-der.
 Jen-ten lä-ser. Ko-en tyg-ger.
 Lär-ken syn-ger. Mu-sen ä-der.
 Nat-ten kom-mer. Or-men kry-ber.

Gut-ten lä-ser. Pi-gen skri-ver.
 Bar-net so-ver. *) Ko-nen ba-ger.
 He-sten lö-ber. Man-den plöi-er.
 Vin-den blä-ser. Fug-len syn-ger.
 Ha-nen ga-ler. Fi-sken svöm-mer.

Pe-ter kjø-rer Töm-mer. Han-na
 ko-ger Sup-pe. Li-se vug-ger Bar-
 net. Hen-rik ma-ler Hu-set. O-le
 sam-ler Kvi-ste. Si-ne fei-er Gul-vet.

*) Ø foran g, v og r udtales som aa (å).

31. Ovelse.

Fug-len sid-der i Trä-et. Äg-ge-ne
 lig-ger i Re-det. Kir-ken står bag
 Bak-ken. Bil-le-det hän-ger på
 Väg-gen.

Fi-sken svöm-mer i Van-det. Dy-
 ret går på Lan-det. Sto-len står
 ved Bor-det. Hun-den lig-ger bag
 Ov-nen. Bor-det er af Trä. Ov-
 nen er af Jern.

Her er en rød Ro-se og en hvid
 Lil-je. Ser du den sto-re Hest og
 det lil-le Föl? Lad os pluk-ke dis-se
 mod-ne Bär. Du må ik-ke lö-be
 så hur-tigt. Jeg kan ik-ke föl-ge
 med dig.*)

*) Jeg udtales som jei, dig udtales som dei, mig som mei, sig=sei.

32. Øvelse.

(De gothiske Bogstaver kan enten indøves ved Hjælp af Alfabetet paa Side 5 eller i følgende Øvelser.)

(Diphthonger.)

ai	au	ei	øi
ai	au	ei	öi

Hai	Haug	Nei	Høi	Taug
Hai	Haug	Nei	Höi	Taug

vai=e	sjau=e	fei=e	plei=e	nøi=e
vai-e	sjau-e	fei-e	plei-e	nöi-e

Har du set en Hai?

Nei, men min Far har set en Hai.

Hai=en er en Fisk med sto=reDi=ne.

Den plei=er at æ=de Men=ne=ster.

Kan du fei=e Gul=vet?

33. Øvelse.

(D udtales ikke efter l og n, men skrives kun for at vise, at den foregaaende Vokal maa udtales fort.)

Fald Kald Fjeld Held Kveld

Fald Kald Fjeld Held Kveld

Sild Bold Guld Muld Byld

Sild Bold Guld Muld Byld

Sand Vand Sind Vind Mund

Sand Vand Sind Vind Mund

Er Guld værd mere end Muld?

Tag ei din Mund fuld af Vand.

34. Øvelse.

(D udtales heller ikke gjerne efter r med et langt o eller aa foran; naar d udtales, hvilket altid er Tilfældet, naar en Stabelse, der begynder med en Vokal, tilføies, maa o eller aa udtales fort.)

Bord Bor=det Jord Jor=den

Bord Bor-det Jord Jor-den

Nord Nor=den Ord Or=det

Nord Nor-den Ord Or-det

Gaard Gaar=den haard haar=de=re

Gaard Gaar-den haard haar-de-re

35. Øvelse.

(G udtales ikke foran j.)

Gjer=ning gjem=me gjen=nem

Gjer-ning gjem-me gjen-nem

i=gjen gjet=te gjor=de gjø=re

i-gjen gjet-te gjor-de gjø-re

Gjem den=ne Gjen=stand godt.

Kan du gjet=te dens Navn?

Det kan jeg ik=ke gjø=re.

36. Øvelse.

(G udtales ikke foran j eller v.)

Hjelm Hjem Hjer=ne Hjer=te

Hjelm Hjem Hjer-ne Hjer-te

Hjort Hvad Hvalp Hve=de

Hjort Hvad Hvalp Hve-de

Hva=ten er in=gen Fisk.

Hjor=ten er et smukt Dyr.

Hval=pen har hvide Plet=ter.

37. Øvelse.

(K udtales ikke, naar det staar efter j og følges af j.)

Skjel skjel=ne Skjemt skjem=te

Skjel skjel-ne Skjemt skjem-te

Skjor=te skju=le skjæ=re skjøn=ne

Skjor-te skju-le skjæ-re skjön-ne

(G udtales som j foran i og y samt ogsaa foran e, æ og ø, hvis det ikke følges af j.)

Gift gi=ve Gil=de gy=de be=gyn=de

Gift gi-ve Gil-de gy-de be-gyn-de

38. Øvelse.

(K udtales som kj foran i og y samt foran e, æ og ø, hvis det ikke følges af j; hvis j staar foran k, udtales k blot som j foran i og y samt foran e i Enstavelsesord og i en betonet Stavelse.)

Ki=ge Kil=de ki=me Kind Kir=te

Ki-ge Kil-de ki-me Kind Kir-ke

Skib Skif=te Skildt sky=ve ske

Skib Skif-te Skildt sky-ve ske

(Man hør altid udtale ng som een Lyd, selv om n tilhører een Stavelse og g en anden.)

Stang Stan=gen Tun=ge rin=ge

Stang Stan-gen Tun-ge rin-ge

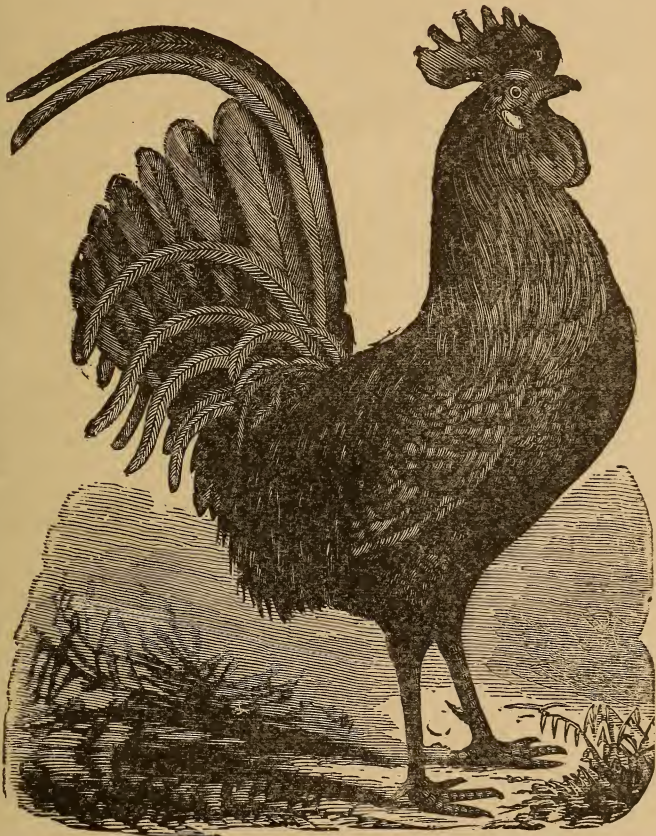
39. Øvelse.

(De to næste Øvelser er bestemte til at læres udenad.)

Gud er der, hvor Solen skinner,
 Gud er, hvor du Rosen finder,
 Er, hvor liden Smaafugl synger,
 Er, hvor liden Drm sig slynger.
 Er ei Far og Mor dig nær,
 Frygt dog ei; thi Gud er der.

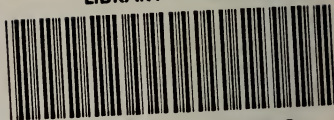
40. Øvelse.

Allt er skabt af dig, o Gud!
 Ved din Magt og paa dit Bud:
 Luft og Lys og Sø og Land,
 Fugl i Skov og Fisk i Vand,
 Blomst paa Mark og Frugt paa Træ,
 Sol og Regn og Vind og Sne.
 Hver en Ting af Stort og Smaat
 Har du skabt, og skabt det godt.

Naar Hanen, glad og munter, gæler
I Dagingen hver Morgenstund,
Til Børn den ligesom da taler:
"Staa op; thi Flid har Guld i Mund."

LIBRARY OF CONGRESS

0 003 165 508 0

